

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

LOL – 4101-06-04/2013

P/13/181

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

ul. Artyleryjska 3e, 10-165 Olsztyn

T +48 89 678 82 00, F +48 89 678 82 30

lol@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-69, 10-950 Olsztyn

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P/13/181 - Efektywność ekologiczna wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie

Kontroler Janina Stasiewicz-Kopacz, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 86388 z 18 czerwca 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 1 - 2)

Jednostka kontrolowana Zakład Gospodarki Odpadami Sp. z o. o. Bartoszyce, zwana dalej „Spółką”.

Kierownik jednostki kontrolowanej Krzysztof Borys, Prezes Zarządu, zwany dalej „Prezesem”.

(dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości¹ wykorzystanie przez Spółkę środków wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, przekazanych na inwestycje proekologiczne, w tym osiągnięcie w latach 2010-2012 zakładanych efektów rzeczowych.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Ogólną ocenę pozytywną uzasadnia m.in.: terminowa realizacja inwestycji dofinansowanych ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie („WFOŚiGW” lub „Fundusz”), prawidłowe rozliczenie finansowe uzyskanych pożyczek oraz osiągnięcie zaplanowanych efektów rzeczowych.

Nieprawidłowość polegała na niewywiązaniu się przez Spółkę w wymaganym umową terminie z obowiązku osiągnięcia założonego efektu ekologicznego, polegającego na składowaniu odpadów komunalnych w ilości 40.000 Mg/a w nowo wybudowanym Zakładzie Zagospodarowania Odpadów w Wysiece.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu faktycznego

1. Spółka reprezentowana przez Prezesa:

- w dniu 13 kwietnia 2010 r. zawarła umowę pożyczki z WFOŚiGW na kwotę 900,0 tys. zł na zakup kompaktora do plantowania i zagęszczania odpadów (zadanie nr 1). Łączny koszt zadania wynosił 1.164,4 tys. zł,
- w dniu 11 sierpnia 2010 r. zawarła umowę pożyczki na budowę Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Wysiece - etap I (zadanie nr 2) na kwotę 6.766,3 tys. zł – przy całkowitym koszcie zadania 9.272,2 tys. zł. Zadanie nr 2 realizowane było w oparciu o Projekt Zakładu Gospodarki Odpadami

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

Komunalnymi w Olsztynie Sp. z o.o. w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013. Przedmiotem projektu była budowa systemu zagospodarowania odpadów obejmującego 37 gmin, w tym Gminę Bartoszyce.

Do wniosków o dofinansowanie zadania nr 1 i 2, będących załącznikami do umów pożyczki, dołączono oświadczenia Prezesa o wyborze w trybie przetargu nieograniczonego wykonawców ww. zadań.

Prezes w celu wyłonienia dostawcy kompaktora powołał komisję przetargową i ogłosił przetarg nieograniczony. Do przetargu zgłosiło się dwóch oferentów. W dniu 22.02.2010 r. wybrano ofertę firmy Bomag Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, z którą podpisano umowę na dostarczenie kompaktora za kwotę 1.420,5 tys. zł.

Na realizację zadania nr 2 ogłoszono cztery przetargi nieograniczone, do których przystąpiło łącznie 13 oferentów. Wybrano trzech wykonawców, tj.: firmę TAMTRON Sp. z o. o. z siedzibą w Katowicach, Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Sp. z o. o. z siedzibą w Lidzbarku Warmińskim oraz ZRUG Sp. z o. o. z siedzibą w Poznaniu. Z ww. wykonawcami Spółka podpisała umowy odpowiednio w dniach 10.09.2010 r., 22.09.2010 r. oraz 25.08.2010 r.

(dowód: akta kontroli, str. 4-69; 70-74)

2. W przypadku zadania nr 1 w dniu 20.04.2010 r. Spółka złożyła do Funduszu oświadczenie ubiegającego się o przekazanie środków finansowych. Do oświadczenia dołączono zestawienie dokumentów finansowych potwierdzających wydatki poniesione na realizację zadania oraz protokół odbioru kompaktora. Zgodnie z terminem zawartym w umowie, tj. w 30 dni od złożenia ww. oświadczenia, Spółka w dniu 21.05.2010 r. otrzymała całkowitą kwotę pożyczki w wysokości 900 tys. zł.

W przypadku zadania nr 2 Spółka złożyła do Funduszu pięć wniosków o płatność (26.08.2010 r., 07.10.2010 r., 17.11.2010 r., 01.12.2010 r. oraz 12.01.2011 r.). Fundusz przekazał Spółce, zgodnie z harmonogramem stanowiącym załącznik do umowy, pożyczkę w kwocie 6.766,3 tys. zł, odpowiednio w ratach: 695,1 tys. zł (10.09.2010 r.), 2.429,4 tys. zł (19.10.2010 r.), 2.241,4 tys. zł (22.11.2010 r.), 800,0 tys. zł (28.12.2010 r.) i 600,4 tys. zł (19.01.2011 r.).

(dowód: akta kontroli, str. 75-102)

3. Informacje we wnioskach o pożyczki na realizację zadania nr 1 i 2 były zgodne z dokumentami źródłowymi, znajdującymi się w Spółce, w tym z „Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2007-2010 i 2011-2016” oraz „Projektem Budowlanym Rozbudowy Składowiska Odpadów Stałych w Wysiecu”.

(dowód: akta kontroli, str. 103)

4. Spółka w dniu 24.03.2010 r. dokonała zakupu kompaktora i terminowo przekazała urządzenie do użytkowania, tj. do 31.07.2010 r.

Realizację zadania nr 2 Spółka rozpoczęła zgodnie z umową z Funduszem w lipcu 2010 r., a końcowego odbioru inwestycji dokonano 29.12.2010 r. (wg umowy z Funduszem zadanie powinno zostać wykonane do 28.02.2011 r.).

(dowód: akta kontroli, str. 104-122)

Uwagi dotyczące badanej działalności

5. W umowie pożyczki na zadanie nr 1 zaplanowano osiągnięcie:

- efektu ekologicznego polegającego na zmniejszeniu objętości odpadów o 220% na składowisku odpadów komunalnych w Wysiecu.
NIK zwraca uwagę, że osiągnięcie ww. efektu ekologicznego nie było możliwe.

Prezes Spółki wyjaśnił, że przy określeniu w umowie efektu ekologicznego nastąpiła oczywista pomyłka, a zakup kompaktora miał przyczynić się do 2-3 krotnego zmniejszenia objętości składowanych odpadów.

Opis stanu faktycznego

Z dokumentacji Spółki wynika, że kompaktor w okresie marzec 2010 r. – czerwiec 2013 r. był użytkowany łącznie przez ponad 4.070 godzin (dziennie od 1 do 7 godzin pracy).

- efektu rzeczowego, tj. zakup kompaktora do plantowania i zagęszczania odpadów (zakupione urządzenie zostało przyjęte do ewidencji środków trwałych Spółki).

W umowie pożyczki na realizację zadania nr 2 zaplanowano osiągnięcie:

- efektu ekologicznego polegającego na składowaniu odpadów komunalnych w ilości 70,0 tys. ton na rok, a efekt ten zmieniono w dniu 13.07.2011 r. (aneksem nr 4) i ustalono w wysokości 40,0 tys. ton.

Ustalone nieprawidłowości

Pomimo zmniejszenia ilości składowanych odpadów Spółka nie osiągnęła zaplanowanego efektu ekologicznego w wymaganym umową terminie (31.08.2012 r.), gdyż w okresie od 01.09.2011 r. do 31.08.2012 r. na składowisko przyjęto 30.230,90 ton odpadów, tj. o 24,4 % mniej niż określono w karcie efektu ekologicznego.

Prezes Spółki wyjaśnił, że w celu osiągnięcia efektu ekologicznego Spółka w latach 2010-2012 trzykrotnie wzięła udział w organizowanych przez Olsztyński Zakład Komunalny Sp. z o.o. w Olsztynie postępowaniach przetargowych dotyczących składowanie odpadów. W jednym przypadku zostało jej udzielone zamówienie (22.10.2011 r.). W pozostałych postępowaniach zamówienia zostały udzielone firmom prywatnym (29.12.2010 r. i 28.09.2012 r.).

Opis stanu faktycznego

Należy zauważyć, że w okresie od 01.09.2011 r. do 30.06.2013 r. przyjęto na składowisko łącznie 48.951,27 ton odpadów komunalnych.

- efektu rzeczowego polegającego na rozbudowie składowiska odpadów w miejscowości Wysieka, tj. wybudowaniu kwatery nr 2 (względno-napowierzchniowej) o objętości 251,0 tys. m³, kompostowni, drogi i placów manewrowych oraz zainstalowaniu wagi samochodowej. Potwierdzeniem wykonania efektu rzeczowego był protokół końcowy odbioru zadania z dnia 29.12.2010 r.

(dowód: akta kontroli, str.4-68; 123-134, 172-179, 181, 182)

5.1. W ww. umowach pożyczki określono m.in., że potwierdzeniem osiągnięcia efektów rzeczowych oraz ekologicznych będzie dostarczenie do Funduszu:

- protokołu przyjęcia środka trwałego na stan w terminie do 31.07.2010 r. (zadanie nr 1),
- protokołów końcowego odbioru zadania oraz oświadczenia o osiągniętym efekcie ekologicznym w terminie do 31.08.2012 r. (zadanie nr 2).

Spółka przedłożyła Funduszowi:

- w dniu 11.05.2010 r. rozliczenie finansowe umowy wraz z dokumentacją potwierdzającą wykonanie zadania w tym protokołu przyjęcia środka trwałego na stan w dniu 24.03.2010 r. (zadanie nr 1).
- w dniu 31.07.2012 r. oświadczenie, w którym podano, że osiągnięto efekt rzeczowy i ekologiczny (w oświadczeniu podano m.in., że oddanie do użytku Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Wysiecu umożliwi unieszkodliwienie 40.000 Mg/a odpadów komunalnych) oraz protokoły odbioru końcowego zadania w dniu 25.01.2011 r. (zadanie nr 2).

Uzyskanie efektów rzeczowych ww. zadań potwierdziły przeprowadzone przez kontrolera NIK 28 czerwca 2013 r. oględziny w miejscu realizacji tych zadań.

(dowód: akta kontroli, str.: 6-68; 123; 133-134)

5.2. W trakcie realizacji przez Spółkę przedsięwzięć związanych z wykonywaniem zadań nr 1 i 2 Fundusz przeprowadził pięć kontroli. Kontrolerzy Funduszu stwierdzili, iż przedstawiona dokumentacja była zgodna z harmonogramem finansowo-rzeczowym, umowami pożyczek oraz rzeczywistym ich wykonaniem.

(dowód: akta kontroli, str. 135-144)

6. Otrzymana pożyczka na zadanie nr 1 została wykorzystana przez Spółkę zgodnie z przeznaczeniem poprzez opłacenie w dniach 23.04 i 25.05.2010 r. faktury VAT wystawionej przez wykonawcę na kwotę 1.164,4 tys. zł, przy udziale środków własnych Spółki w kwocie 264,4 tys. zł.

Pożyczka na zadanie nr 2 została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem poprzez opłacenie wykonawcom łącznej kwoty 6.766,3 tys. zł po przedłożeniu 14 faktur VAT.

Rozliczenia finansowe ww. zadań, wraz z wymaganymi protokołami odbioru końcowego i przekazania do eksploatacji urządzenia oraz inwestycji, zostało dostarczone do Funduszu 11.05.2010 r. i 25.01.2011 r., tj. w terminach zgodnych z postanowieniami umów pożyczek zawartych z Funduszem, który nie wniósł uwag do przesłanych rozliczeń.

(dowód: akta kontroli, str. 145-153)

7. W umowach zawartych z Funduszem w celu realizacji zadania nr 1 i 2 nie było zapisów dotyczących możliwości umorzenia pożyczki. Zgodnie z harmonogramami, Spółka pożyczkę na realizację zadania nr 1 winna spłacić do 20.03.2018 r., natomiast w przypadku zadania nr 2 do 20.09.2019 r.

Spółka dokonywała terminowo spłat kwot pożyczek. W przypadku zadania nr 1 (do dnia zakończenia kontroli) Spółka spłaciła 289,3 tys. zł w 27 ratach (32,14 % ogólnego zadłużenia), natomiast pożyczka na zadanie nr 2 została spłacona w kwocie 1.246,8 tys. zł w 21 ratach (18,43 %).

(dowód: akta kontroli, str. 4-68; 154-158)

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie.

Olsztyn, dnia lipca 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Dyrektor
Delegatury w Olsztynie

Kontroler
Janina Stasiewicz - Kopacz
Główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

.....
Podpis